

KRASOVHLED

DOBROVOLNICKÝ
OBČASNÍK NADACE
KRÁSA POMOCI

5.vydání
srpen 2023

TÉMA ČÍSLA:
CESTOVÁNÍ
A TOULKY

**DOBROVOLNICE
JITKA V PERU**

TOULAVÝ RÉBUS

NADACE
KRÁSA POMOCI

OBSAH

Vážený čtenáři,

držíš v ruce další číslo časopisu Kraso(v)hled! Jupí! Časopis je občasník a sestavujeme ho my, dobrovolníci a zaměstnanci Nadace Krása pomoci ve svém volném čase.

Snažíme se do něj dát něco pro pobavení, poučení a taky kus sebe.

Druhé letošní číslo se nám nejdřív lehce zatoulalo. Ale my to chápeme! Vždyť je celé o cestování a toulkách. Zavede tě do různých časů a na různá místa.

Jako vždy doufám, že získáš Krásný vhled. A nahlled!

Příjemné chvíle u čtení Kraso(v)hledu přeje
Káťa

Úvodní slovo 2

Zajímavosti ze světa 3

Zajímavosti z Česka 4

Dobrovolnice na cestách
aneb
TOULÁNÍ PO PERU 5

TOULAVÝ RÉBUS 8

Povedený výlet na ježibabí slet - pohádka 10

Důležité kontakty 12

2

NADACE
KRÁSA POMOCI

Pokud máte připomínky, rady a tipy, jak časopis zlepšit nebo máte zájem se do psaní časopisu zapojit, napište nám na naši adresu, do předmětu napište Kraso(v)hled.

Nadace Krása pomoci
Španělská 770/2
Praha 2
12000

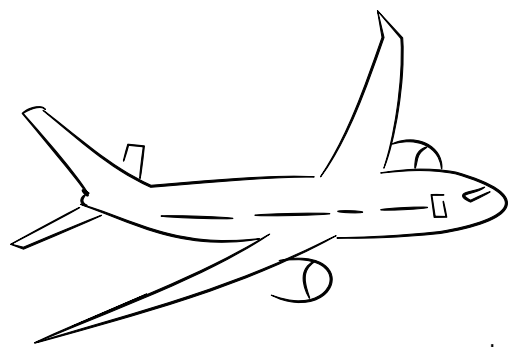
info@krasapomoci.cz

Která poušť na světě je ta největší? Ačkoliv si většina lidí představí pod pojmem poušť nekonečné duny písku, existuje mnoho druhů takto pojmenované nehostinné krajiny. Poušť je oblast s malým množstvím srážek nejvýše do 25 centimetrů za rok. Největší poušť světa je Antarktická poušť. Jedná se o polární poušť, to ovšem na situaci vůbec nic nemění. Pokud by se s Vámi někdo hádal, že největší pouští světa je Sahara, můžete ho opravit, že Sahara je pouze největší horkou pouští světa.

Antarktická poušť – 14.200.000 km²

Arktická poušť – 13.900.000 km²

Sahara – 9.100.000 km²

Která letiště jsou největší?

1. Letiště Atlanta (USA) – 104 milionu cestujících
2. Letiště Peking (Čína) – 96 milionu
3. Letiště Dubaj (SAE) – 88 milionu
4. Letiště Tokio Haneda (Japonsko) – 85 milionu
5. Letiště Los Angeles (USA) – 84 milionu
6. Letiště Chicago (USA) – 80 milionu
7. Letiště Londýn Heathrow (VB) – 78 milionu
8. Letiště Hongkong (Čína) – 73 milionu
9. Letiště Šanghaj (Čína) – 70 milionu
10. Letiště Paříž – CDG (Francie) – 69 milionu

Letiště Dubaj je největší v žebříčku z pohledu odbavených mezinárodních cestujících. Americká letiště totiž fungují jako mezistátní a počet mezinárodních pasažérů je minimální.

ZAJÍMAVOSTI Z CELÉHO SVĚTA

Kde leží nejnebezpečnější silnice světa? Najdete ji v Bolívii a jmenuje se Yungas Road (přezdívaná také jako osudová cesta nebo pohřební cesta). Je dlouhá 64 kilometrů s převýšením 3500 metrů! Ročně zakončí své životy na srážech pod silnicí 200 – 300 řidičů a spolujezdců.

Zajímavosti o Kapverdských ostrovech

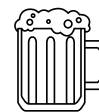
- 1) Více Kapverdánů žije v zahraničí než na ostrovech. Jen v USA jich je přes 350 000! Kapverdánů je dohromady 450 tisíc.
- 2) Na dva obyvatele Kapverd připadá průměrně jedna koza.
- 3) Mezi místními se říká, že pokud budete pít po dobu dvaceti let místní grog, oslepnete.
- 4) Nejdražší a nejkrásnější budova na ostrově Santiago je... Budova Čínského velvyslanectví!
- 5) Během 2. světové války plánoval Winston Churchill napadnout Kapverdské ostrovy, na poslední chvíli své plány změnil.
- 6) Kapverdské ostrovy patří spolu s Kanárskými a Azorskými do regionu zvaného Makaronézie.
- 7) Nejmenší z ostrovů je Santa Luzia, který má rozlohu 35 km² a je neobydlený.
- 8) Mezi červnem a únorem je zde nelegální lovit želvy.

ČR je ze všech stran kromě jihu obklopena horami.

V ČR je v provozu 87 letišť. 6 z nich je mezinárodních a 4 vojenské.

V ČR je přes 2000 hradů a zámků. A to je největší koncentrace hradů na území jednoho státu.

ČR je druhou nejbohatší zemí východní Evropy.

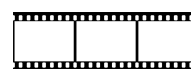
Povinný atribut a tradice štědrovečerní večeře v České republice – to je kapr.

Prezident ČR Václav Klaus se zapletl do skandálního procesu, když při návštěvě Chile ukradl pero.

ČR je členem NATO od roku 1999. Vstoupila do Evropské unie v květnu 2004.

ČR je zařazena do seznamu nejhustěji osídlených států Evropy.

V ČR má pouze 25 měst více než 40 000 obyvatel.

Češi jsou jedni z největších ateistů na světě.

V ČR bylo natočeno mnoho hollywoodských filmů. Například “Van Helsing”, “Bad Company”, “Mission Impossible”, jedna z bondovských sérií “Casino Royale”, “Iluzionista”, “Znamení” a “Hellboy”.

Rafinovaný cukr ve formě kostek byl v ČR patentován v roce 1843.

ZAJÍMAVOSTI Z ČESKÉ REPUBLIKY

Praha je známá jako město sto věží. Ve skutečnosti jich je více než 500.

Česká republika patří k nejbezpečnějším zemím na světě.

Pražský hrad je se 700 pokoji největším hradem v Evropě.

Americký zahraniční institut řadí český jazyk jako druhý nejobtížnější na světě.

Staroměstský orloj v Praze je třetím nejstarším orlojem na světě a nejstarším fungujícím orlojem vůbec.

Češi spotřebují nejvíce piva na obyvatele – v roce 2018 to bylo 141 litrů na obyvatele. Vůbec první pivovar vznikl v roce 993.

ČR patří mezi nejstabilnější a nejbohatší z postkomunistických zemí s nejnižší mírou nezaměstnanosti v EU (za ní je Nizozemí, Polsko, Německo; údaje k únoru 2020).

Mezi celosvětově známé Čechy patří Gregor Mendel (zakladatel genetiky), Alfons Mucha (umělec), Franz Kafka (literatura) a Martina Navrátilová s Ivanem Lendlem (tenis).

ČR má nejvíc nemocničních lůžek ze zemí v EU. Také nejvyšší úmrtnost na rakovinu v EU.

ČR se proslavila taky svými vynálezy. Mimo jiné hromosvod, kompas, kostky cukru, hlubotisk, plastická výbušnina Semtex, oblouková lampa a měkké kontaktní čočky.

ČR se řadí mezi top desítku zemí s průměrně nejvyšší rychlostí internetu.

DOBROVOLNICE NA CESTÁCH aneb TOULÁNÍ PO PERU

dechberoucí zemi bájných Inků, And, pouští a Amazonie

Když se řekne Peru, každý si asi jako první vybaví ikonické obrázky známého Machu Picchu, které je nejen nejnavštěvovanější turistickou destinací v Latinské Americe, ale zároveň se od roku 2007 řadí mezi nových Sedm divů světa. Abychom těch sedmiček neměli málo, pojďme se s dobrovolnicí Jitkou, která letos v Nadaci Krása pomoci slaví už 7 let, vydat na její dobrodružné vyprávění z měsíčního cestování po exotickém Peru plného barev, chutí a kulturních odlišností.

Přátelsky zdravím všechny milé klientky a klienty Nadace Krása pomoci u letního vydání časopisu Krasovhled.

Mám tu čest, že se s vámi mohu podělit o zážitky z letošního měsíčního cestování. Cestování je mou velkou vášní a věnuji se mu už od dětství, a to díky podpoře a vlivu mých rodičů.

Pro mě byl konec roku 2022 ve znamení velkých změn pojících se právě i s výzvou v podobě cesty do Latinské Ameriky, konkrétně do Peru. Do země, která je známá pro svou pulzující energii, výrazné barvy, alpaky, karnevaly, obrovské historické kulturní bohatství a nepopsatelně okouzující panenskou přírodu. Země, která je osmnáctkrát větší než Česká republika a je zároveň třetí největší zemí Latinské Ameriky, nabízí skutečně vše, co vás jen napadne: gastronomickou pestrost, masivní energii z přírodních biotopů i výrazné socioekonomické kontrasty. Celé západní pobřeží je omývané Tichým oceánem, nalezneme zde suché prašné pouště s mystickými geoglyfy na planině Nazca, okusíme horká léta, ale i období dešťů v masivních Andách a Amazonii (zelených plicích světa).

Mne osobně na Peru lákala pomyslná dálka, diverzita, incká kultura, peruánská kuchyně, španělština, ale i místní odlišnosti v porovnání s námi známými a přijímanými evropskými každodennostmi, na které jsme zvyklí. Při příletu do Limy, hlavního osmimilionového města, hned poznáte, že jste na míle vzdáleni od známé evropské kultury.

Vše je hlučnější, temperamentnější a chaotičtější.

Lima se stala hlavním městem a převzala pomyslnou dominanci po architektonickém klenotu Cuzcu, které bylo do té doby hlavním centrem incké kultury a nachází se nedaleko světově známého Machu Picchu, které každoročně navštíví miliony návštěvníků a vstupenka se pohybuje kolem 5 000,-Kč. Výjimečné znalosti Inků v oblasti zemědělství, precizní architektury, ale i umění nepřestávají dodnes udivovat nejen veřejnost, ale i znalce v oboru. Inkové za doby svého největšího rozmachu působili, jak v dnešní Bolívii, Chile, Argentině, tak i v Brazílii. Po obsazení území kolonialisty byla vystavěná nová metropole Lima a hlavním jazykem celé země se stala španělština, která je spolu s amharštinou a kečuánštinou dodnes úředním jazykem této kontrastní země.

V tom jednom měsíci aktivního dobrodružného cestování jsem se setkala s nejedním kulturním šokem. Poměrně známá skutečnost, že nejen Peru, ale celá Latinská Amerika, je plná třídních rozdílů a kontrastů ve společnosti, je bohužel hned na první pohled viditelná. Ceny jsou vysoké a sotva je možné je srovnávat s oblíbenou levnou Asií. Na druhou stranu vše zcela vyvažuje zářivý úsměv a pozitivní přístup všech Peruánců, kteří, pokud mohou, vám nejen rádi pomohou, ale přenesou na vás i jejich „tranquilo“ energii, aneb nikam se nespěchá, na vše máme dostatek času a život je teď, v tomto přítomném okamžiku. Člověk si za chvíli zvykne, že vše není tak jak chce, jak si plánoval nebo očekával.

Místní se doslova rvou o každý potenciální kšeft a takto je to po celý čas cestování. Ceny se smlouvají a nejsou psané. Čím šikovnější a odhodlanější cestovatel / obchodník jste, tím více ušetříte. Samozřejmě hraje významnou roli i znalost jazyka.

Za čím se do Peru vyplatí vyrazit je zaručeně jejich vyhlášená kuchyně, která překypuje nejrůznějšími chutěmi, barvami, kořením, pestrým výběrem ovoce, zeleniny a ryb. Vše je čerstvé, porce dvojnásobné a přílohy zpravidla dvě (rýže, hranolky nebo fazole). V Peru nikdy nebudete o hladu. A co by bylo největším prohřeškem? Nepochválit peruánskou kuchyni, protože na tu jsou Peruánci právem nejvíce hrdí.

Vyhlášené jsou tzv. „ceviche“ (syrová ryba) na různé způsoby, a kdo se nebojí, může v Andách ochutnat i místní pochoutku cuy (morče). Velkým překvapením může být pro mnohé kávoznalce, že klasická kávová kultura, na kterou jsme zvyklí u nás, není v Peru standardem. Kávu pijí málo, ač jsou jedním z největších pěstitelů tohoto červeného bobulového ovoce! Ano, káva je stromek, ovoce, které má červenou barvu.

I přes komplikovanou dopravní síť a nebezpečné klikaté cesty vinoucí se Andami, je cestování po Peru poměrně pohodlné, avšak zdouhavé. Oblíbené, avšak drahé, jsou přesuny letecké, výborně fungují dálkové autobusy, které jsou modernější a pohodlnější než ty naše. Chaos nastává v momentě, kdy chcete daný spoj najít. Neexistuje nic centralizovaného, a proto člověk stráví mnoho času na jednotlivých pobočkách různých dopravců ve snaze najít nejbližší a nejvýhodnější transport.

Nicméně mou největší inspirací a pohlazením na duši byly priority a místní životní hodnoty a postoje. Pro Peruánce je rodina vždy na prvním místě a je povinností se postarat jeden o druhého. Starší osoby mají ve společnosti respekt. V celé Latinské Americe je nepsané pravidlo, že matka a babička (ženy) mají výjimečné postavení v rodině a jsou hlavou celého rodu. Individualismus tady prakticky není, fungují na principu společenství a komunit, což je mi osobně velice sympatické. Rodina je základem všeho, ke stáří se chová velká úcta a je vnímáno jako symbol moudrosti, s čímž se velice ztotožňuji.

Úsměvy, příroda, jiná energie a inspirace amazonského lesa jsou ve mne již navždy otisknuté a stejně tak i místní pohostinnost a pohoda jsou něco, za čím bych se do Peru ráda vrátila ještě jednou.

Závěrem je určitě důležité dodat, že všude je chleba o dvou kůrkách, a právě i ten zmíněný chleba je to, na co jsem se opět domů tolik těšila. Všude dobře, doma nejlíp.

Jitka, vystudovaná politická geografka, nadšenkyně cizích kultur, skútristka a věrná dlouholetá dobrovolnice.

„Ráda objevuji svět po vlastní linii a baví mě posouvat své hranice komfortu.“

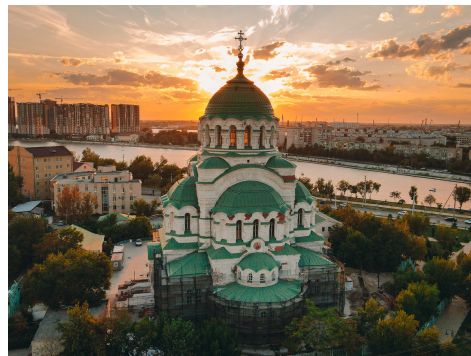
TOULAVÝ RÉBUS

TIPNĚTE SI, ODKUD JSOU NÁSLEDUJÍCÍ OBRÁZKY

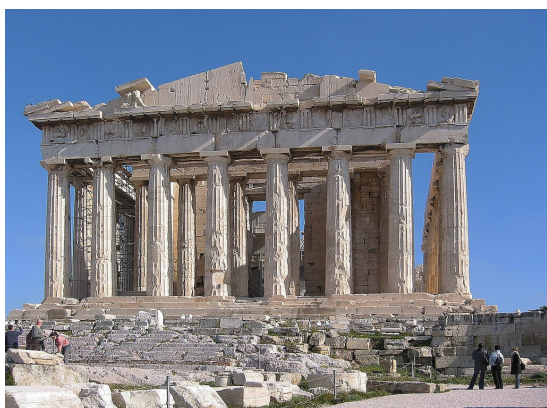
1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

POVEDENÝ VÝLET NA JEŽIBABÍ SVĚT

POHÁDKA

Školko, pozor! Výlet začíná!

Havlovická školka se vydává vstříc novému dobrodružství - na hrad Krákorák. Každý školkáček má svůj batůžek a v něm svačinu a pití.

Anička s Honzíkem jdou jako poslední. Hrají si totiž na Mařenku a Jeníčka a cestu si značí kamínky, klacky a šiškami, které do batůžku nasbírali už před školkou. Aby se prý nenudili.

Jenže! Značkovací náčiní brzy došlo, a tak se na chvíli zastavili, aby nasbírali další kamínky, klacíky, šišky, ulity, ale jen ty hezké, zelené listy a sedmikrásky za ucho.

Když bylo vše nasbíráno a pečlivě uloženo v batůžcích, rozhlíží se Anička... a co nevidí!

No, ostatní školkáčky nevidí!

“Honzíku, to je jako v té pohádce! My jsme se ztratili,” vyhrkne Anička..

Honzík není tak zbrklý, a tak se podívá doprava, doleva, dopředu, dozadu, nahoru, dolů, dokonce i za strom. Ale: také nikoho nevidí!

“Aničko, jak to bylo v té pohádce?”

“No, tam přece Jeníček vylezl na strom, našel světýlko a tam byla...”

“Ježibaba...” vyhrknul Honzík!

“Tak to určitě dělat nebudu! Navíc ještě není tma, to přece doma nikdo nesvítí!” správně poznamenal Honzík.

“Tak co teď?” začíná pofňukávat Anička.

Honzík je velký koumák, a tak hned najde řešení.

“Půjdeme pořád nahoru! Hrad je přece vždycky na kopci! Když půjdeme nahoru, nemůžeme se ztratit!”

A tak šli pořád nahoru. Přes řeky, přes louku, přes kořeny stromů... Přešli i cestu, která by je vedle okolo kopce po vrstevnicích až k hradu. Jenže oni šli nahoru, nahoru, nahoru, až narazili na zvláštní palouček. V trávě tam ležely černé kočky, na větvích stromů seděly sovy, všude byly samé pavučiny a u rybníčku seděla velký ošklivá ropucha.

“Honzíku, tady se mi nelíbí. To nevypadá jako ten hrad, který nám ukazovala paní učitelka...” říká Anička.

Ani Honzíkovi se tam nelíbilo. Vůbec. Ne, že by se bál koček nebo pavučin, ale ta ropucha byla opravdu děsivá a vypadalo to, že se dívá přímo na něj.

Najednou otevřela pusou, ozvalo se hluboké hlasité KVÁÁÁÁÁK, zvedl se vítr, rozvířil prach, kočkám naježily ocasy a sovy houkaly ostošest. Trvalo to asi 10 sekund a zničehonic nic ustalo. Když se prach usadil, objevilo se na paloučku dvanáct.... děsivých... JEŽIBAB!

Jestli jste si někdy představovali ježibabu jako vrásčitou stařenu s holí a bradavicí na nose, byly jste fakt úplně vedle. Ježibaby jsou totiž mladé, staré, tlusté, tenké, hezké i ošklivé, vtipné i nudné, chytré i úplně, ale úuuuuplně hloupé.

A zrovna teď a zrovna tady měly ježibaby svůj výroční slet. Ta ropucha byla vrchní velitelka ježibab a tenhle ježibabí svátek měla pod palcem. Vlastně, pod blánou. Do podoby ropuchy ji kdysi zaklel krásný princ. Ale to je trochu jiná pohádka :-)

Všech 12 párů lidských očí a 1 pár očí ropuších se udiveně koukalo na Aničku a Honzíka. Kočky ne, těm to bylo jedno. A sovy divně koukají celý den, na nich ten údiv ani nepoznáte.

“Aninka, to bude dobrá svačinka!” prohlásila jedna z ježibab.

“A Jeníček, už zase loupe perníček?” řekla s úšklebkem druhá.

Všech dvanáct ježibab a jedna ropucha se rozchechtalo na celé kolo.

“Musíme utéct,” šeptá Anička Honzíkovi. Ale Honzík stál, jako kdyby ho ty čarodějnice proměnily v sochu.

“Tahle lidská mláďata nám neutečou, vrátíme se k nim později,” prohlásila ropucha zkušeně, jako by už někdy viděla živého člověka. Pravdou ale je, že se lidí děsně bála a lidských mláďat nejvíc - pořád ječí a brečí a rozhazují hračky a vůbec. Jen to, samozřejmě, nechtěla ježibabám přiznat.

A tak se ježibaby pustily do svého výročního rituálu. Občas po očku některá z nich koukla na zkoprnělého Honzíka a poplakávající Aničku. Už se asi těšily, co jim provedou!

Ježibaby zatím jedna po druhé podávaly hlášení ze svého rajónu. Kolika lidem uškodily, kolik lektvarů uvařily, kolik řek rozlily, kolik žízal snědly a tak dále. Na závěr se pustily do ježibabí modlitby. Stouply si do kruhu, zavřely oči a odříkávaly básničku, kterou se každá ježibaba učí ve škole.

Ježibabíííí slet
jsme tu všechny hned.
Sovy, kočky, ropucha
od ucha do ucha
povídáme říkadlo
pro člověka lákadlo
do pastí ho chytíme
ať se dobře najíme....

A to byla příležitost pro naše malé zatoulané školčáčky!
“Utíkeeeej!” volala Anička a Honzík tentokrát poslechnul.

Utíkali oba, co jim nohy stačily.

Ohlíželi se, jestli jim některá z ježibab není v patách. A tak si ani nevšimli, že překročili kouzelný kořen, který je přemístil před bránu hradu Krákoráku.

A před branou - paní učitelka a spolužáci ze školky! To vám byla úleva!

"Sláva nazdar výletu, nezmokli jsme, už jsme tu!" volají Anička s Honzíkem a už se těší, až o svém dobrodružství poví spolužákům.

